

19. november 2025

Hei kontaktpersoner for CRPD! Sommer har blitt høst og vinter, og snart skal vi inspirere fylkene våre med gode eksempler og sette CRPD-prosjektet enda mer på kartet.

Den **27. november** går altså konferansen vår av stabelen i Sandefjord. Vi håper å se dere der! Hvis ikke du har rukket å melde deg på, er det fortsatt mulighet for det, via denne lenken: [Konferanse for kommuneledere på Østlandet](#)

CRPD inn i menneskerettsloven – status

Som informert om i flere tidligere nyhetsbrev vil regjeringen ta CRPD-konvensjonen inn i menneskerettsloven. Rett før valget ble proposisjonen lagt fram i statsråd ([Inkorporering av CRPD i norsk lov, var sak i statsråd, 29.08.25.](#)). Foreløpig dato for førstegangs behandling i Stortinget er 9. desember og vi følger nøye med på hva som skjer denne dagen og videre.

CRPD-prosjektet etter 2025

I foreløpig tildelingsbrev til Statsforvalterne for 2026 finner vi dette om CRPD: «Statsforvalteren skal delta i et prosjekt i regi av Bufdir for å øke kompetansen om og styrke gjennomføringen av FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD) i kommunene. Bufdir vil komme tilbake til rammene og detaljene for dette oppdraget i eget brev med belastningsfullmaktene for 2026.»

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark har i det nye forventningsbrevet til kommunene for 2026, et eget punkt (punkt 2.1, side 40) for CRPD. Dette kan det også være greit for dere å vise til, når det er snakk om videreføring av prosjektet også etter 2025. Dokumentet finner dere her: [forventningsbrev-2026.pdf](#)

Tema: Et inkluderende arbeidsliv

(kilder: Tidsskriftet Første steg, nr.1/2025, samt FFO og Bufdir sine nettsider)

- Tall fra Statistisk sentralbyrå (SSB) (2021) viser at åtte prosent av befolkningen mellom 15 og 66 år har nedsatt funksjonsevne. Det utgjør 288 000 personer. Av disse er 108 000 i jobb, noe som tilsvarer 37,5 prosent.
- Av de som hadde nedsatt funksjonsevne, hadde 16 prosent psykiske problemer, mens 58 prosent hadde problemer med nedsatt bevegelighet, ifølge seksjon for arbeidsmarkeds- og lønnsstatistikk i SSB.
- En stor barriere er at personer med funksjonsnedsettelse ikke blir innkalt til intervju. En annen er at arbeidsgiveren ikke har datasystemer som er universelt utformet.
- Om lag av 44 prosent av uføretrygdete i alderen 18-29 år har enten utviklingsforstyrrelse eller psykisk utviklingshemming. Uføre i denne aldersgruppa omtales som unge uføre.
- Ved utgangen av 2024 var det 22 400 uføre i alderen 18-29 år. Det tilsvarer 2,7 prosent av alle i denne aldersgruppen. [De vanligste diagnosene blant unge uføre - nav.no](#) finner dere her.

- Tallmateriale om «**Deltagelse i arbeidslivet**» (Artikkel 27): [Deltakelse i arbeidslivet | Bufdir](#)
- FFO, SAFO, Unge funksjonshemmede og Mental helse Ungdom signerte 24. august et avtalefestet samarbeid med staten og partene i arbeidslivet om et mer likestilt arbeidsliv. «Intensjonsavtalen» har til hensikt å åpne døra til arbeidslivet for flere av de over 100.000 unge med funksjonsnedsettelse som vil ha en jobb. Les mer her: [Ny samarbeidsavtale for å få flere i arbeid](#)

Norge trenger flere funksjonsnedsette ansatte.

Med 15% flere personer med funksjonsnedsettelse i arbeid vil Norge tjene **27 milliarder** over ti år.

Ikke alle kan jobbe med alt, men alle kan jobbe med noe.

FFO Funksjonshemmedes fagsorganisasjon

Mulighet for å søke om tilskudd fra Bufdir i 2026:

Offentlige instanser, kommuner, frivillige organisasjoner og private aktører kan søke om tilskudd. Dette tilskuddet, som er relevant for CRPD, blir ikke utlyst før i januar 2026:

Tiltak for å bedre levekår og livskvalitet for personer med funksjonsnedsettelse 2026

Søknadsfrist: Februar 2026 - denne ordningen lyses ut i januar 2026

Ordningen skal bidra til økt deltagelse, kunnskapsutvikling og holdningsendringer i samfunnet, og styrke livskvaliteten for personer med funksjonsnedsettelse.

Målgruppen for ordningen er personer med funksjonsnedsettelse. Det kan søkes om tilskudd til prosjekter som fremmer opplæring, kompetanseheving, bevisstgjøring og kunnskapsutvikling, samt tiltak som direkte forbedrer levekår og livskvalitet.

Plan for resten av 2025

Denne høsten har det vært planlegging av konferansen i Sandefjord som har tatt mye kapasitet hos oss. Vi har vært i dialog med noen av dere og håper at dere tar kontakt når dere måtte ha behov for det, så skal vi bidra så godt vi kan! Før vi avrunder året, planlegger vi for to webinarer, som dere kan lese om under. Invitasjoner i form av Teams-innkallinger kommer, noter dere dato og tid så lenge!

Invitasjon til webinarer før jul

Vi inviterer til **webinaret " CRPD i praksis" MANDAG 15. DESEMBER, 9-10.30** 😊 Her vil vi ha 3 innlegg, samt tid til spørsmål og diskusjon. Vi vil høre fra Hege Kylland, som er kontaktperson i Øvre Eiker kommune og en CRPD-entusiast av de sjeldne. Hun vil dele med seg av sin erfaring og kunnskap i hvordan en kommune kan jobbe med CRPD. Vi får også besøk av Christin Cederstolpe Johansen og Anders Johansen, som er våre kontaktpersoner i Sandefjord. De skal fortelle om sitt arbeid med CRPD- nettverk. Det blir også en innledende økt med status rundt prosjekt og tanker om videre arbeid. Teams-innkalling kommer.

Vi vil også tilby et **webinar med grunnleggende CRPD- kurs MANDAG 8. desember 10-11.30**.

Målgruppa vil være nye kontaktpersoner og andre som kan tenke seg litt oppfriskning. Alle kontakter vil motta Teams-innkalling og deltar ved behov.

Tips og råd i arbeidet

På side 3 har vi samlet noen praktiske tips til CRPD-arbeidet. Merk dere at podcast-tipset kan være en god forberedelse til konferansen, da gutta i «Bærekraftseventyr med Jørgensen & Pedersen» er en av postene i programmet. Gjesten Maren Anna er fagdirektør og ansvarlig for CRPD- prosjektet i Bufdir.

Med vennlig hilsen, på vegne av arbeidsgruppa

Monica Undseth, CRPD-koordinator, Statsforvalteren i Vestfold og Telemark

TIPS OG RÅD I ARBEIDET

Et tips til ansatte og saksbehandlere som jobber med skole:

FFO sin frokostlansering 29.08.2025: om oppdatert hefte om rettigheter i grunnskolen – Skoleheftet: [Skoleheftetlanseringen](#): Hftet tar blant annet for seg det viktigste i den nye opplæringsloven og gir detaljert hjelp på veien på hvilke rettigheter som finnes for elever med funksjonsnedsettelse eller kronisk sykdom, og hvordan en skal gå frem i ulike saker.

Tips til ansatte som jobber med planlegging og byggesaker:

I september kom det en oppdatert veileder for universell utforming i planlegging: [Ny veileder for arbeid med universell utforming i planlegging og byggesaker | Bufdir](#)

Veilederen peker bl.a. på sammenhengen mellom universell utforming og FNs bærekraftsmål. CRPD er omtalt i kapittel 8.1. Kapittel 5 omhandler kommunal planlegging, og omtaler hvordan kommunene kan arbeide med universell utforming i alle deler av planleggingen. Kapittelet inneholder også eksempler på hvordan et utvalg av kommuner har ivare tatt universell utforming i planprosessene sine, med eksempler både fra kommuneplanens samfunnsdel, arealdel og reguleringsplaner. En av disse kommunene har nevnt CRPD spesifikt.

Ny ressurs i Kunnskapsbanken: Refleksjonskort om CRPD. Bli bevisst egne haldningar og handlingar! [Ny ressurs i Kunnskapsbanken: Refleksjonskort om CRPD. Bli bevisst egne haldningar og handlingar!](#)

I prosjektet CRPD-nettverk Vestland har vi laga refleksjonskort for å inspirere til å tenke over egne haldningar og handlingar i møte med folk med utviklingshemming. Korta inneheld sitat frå personar med utviklingshemming og kan vere ein måte å løfte fram brukarstemma. Dette kan gjerast saman med kollegaer, pårørande eller personar med utviklingshemming. Refleksjonskorta tar for seg ulike tema som folk med utviklingshemming sjølv har peika på som viktige. Refleksjonskorta har to sider. På den eine sida visast dei 8 prinsippa i CRPD, på den andre sida står det ulike sitat frå folk med utviklingshemming. Korta inneheld forslag til refleksjonsspørsmål rundt sitata.

Institutt for psykisk helse
**NAKU – Nasjonalt kompetansemiljø
om utviklingshemming**

Temasider om Helsedirektoratets veileder - Gode helse- og omsorgstjenester til personer med utviklingshemming : [Temasider om Helsedirektoratets veileder | Naku](#)

Her finner du fagtekster som er basert på forskning, verktøy, gode eksempler fra praksis og andre ressurser som kan være til støtte i arbeidet med å innfri krav og anbefalinger i Helsedirektoratets veileder: [Gode helse- og omsorgstjenester til personer med utviklingshemming](#).

Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet har utgitt en lettest utgave av FN konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne. Den gir en god oversikt over konvensjonen og artiklene og anbefales som et godt grunnlag til informasjonsdelingen. Dokumentet kan lastes ned her: [FN konvensjonen Lettest.pdf](#)

PODCAST OG INSTAGRAM-TIPS

Ny podkastepisode

#JP205: Inkludering og universell utforming med Maren Anna Lervik

Bærekraftseventyr med Jørgensen & Pedersen

Podcast: Bærekraftseventyr med Jørgensen og Pedersen

Tema: inkludering og universell utforming – en samtale med fagdirektør Maren Anna Lervik i Bufdir.

<https://open.spotify.com/episode/7GR97djXojNj1x5NIOW9vI>

Instagram-serie med Jan Grue - Professor i sosiologi som gir innsikt i funksjonshemming i samfunnet, historien og kulturen: <https://www.instagram.com/gruelig>